

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Cifrele vorbesc.

(*) Datele statistice pe anul 1897, privitoare la viața bisericească a diferitelor confesiuni din patria noastră, descoperite din partea directorului oficiului statistic central din Budapesta, dl Jékelfalussy, în ședința secțiunii a doua a Academiei maghiare la 6 Decembre nou a. c., nu sunt deloc măgulitoare, precum pentru toate bisericile, așa în special și pentru credincioșii ortodocși și în urmare pentru poporul român, care — în parte — aparține religiunii ortodoxe.

Am semnalat în general acele date în Nr 130 al ziarului nostru; dar îngrijirea, ce ni-o însușă, ne îndemna a reveni asupra acestei chestiuni, care merită atențiunea tuturor.

Ingrijirea noastră — ce-i drept — se împușină prin împregiurarea, că deoparte nu avem încredere absolută în corectitatea datelor, de altă parte nu este specificat lucrul și după naționalități, ca astfel se putem face combinațiuni definitive asupra împregiurării, dacă noi Românii, sau coreligionarii noștri Sârbi, sunt cauza, care produce nefavorabilitatea datelor privitoare la biserica ortodoxă?

În special în patru puncte vorbesc amintite date în defavorul bisericii orientale.

a) La căsătoriile, cari au rămas fără binecuvântarea bisericii. Biserica ortodoxă arată aici o cifră de 10% din numărul total al căsătoriilor, cari s'au mulțumit numai cu căsătoria civilă.

Numai Ovreeii stau îndereptul nostru, cu 34.9%, ceea-ce oficiul statistic justifică cu incorectitatea matriculelor și cu iregularitatea purtării lor.

b) Latrecerile confesionale. Aici se indică cea mai mare pierdere pentru biserica orientală, și anume un minus de 2658. Câștigul este în cea mai mare parte în favorul bisericii greco-catolice, care a câștigat 2230 suflete, și a celei romano-catolice, cu un plus de 1565 suflete.

c) Al treilea punct nefavorabil este cu privire la reversaliile date pentru religiunea copiilor din căsătoriile mixte.

Aici nu suntem la locul ultim, dar numărul casurilor în cari a pierdut biserica orientală, este 207. Un număr mai mare arată numai confesiunea reformată, și anume 1098.

d) Cât privește neconfesionalitatea în anii 1896 și 1897, au părăsit legăturile cu biserica 8925 de inși, dintre cari cei mai mulți foști reformati și greco-orientali, mai ales țărani!

Am grupat și specificat anume aceste date, ca să atragem cuvenita atențiune a clerului asupra lor, căci înainte de toate lui îi incumbă datoria a priveghia asupra tuturor momentelor striciciose, cari amenință turma ce i-s'a încredințat, căutând mijlocele necesare pentru paralisarea efectului dăunătoriu. Acesta este datoriu a o face cu atât mai vârtos, cu cât preoții sunt păzitorii moralității, și eșirea din legăturile cu biserica nu poate însemna altceva, decât slăbirea sentimentelor morale.

Deși o considerare mai aprăpe a datelor de mai sus ne duce la deducțiuni, cari vorbesc mai mult în defavorul bisericii sârbesci, decât în defavorul bisericii noastre, totuși trebuie să le dăm atențiunea cuvenită, mai ales că o înrăutățire a situațiunii și la noi este dovedită.

Că mulți nupturienți români s'au mulțumit numai cu contractul civil, este evident din datele espuse în rapoartele către sinódele noastre eparchiale.

În arhidieceșă au fost în anul 1896 din 4739 cununii 127 casuri de căsătorii numai civile; în 1897 din 4623:83 numai civile. În diecesa Aradului — conform protocolului sinodal — au încheiat în 1897 numai contractul civil din 2557 părechi 45 și aceste numai din 5 protopresbiterate, dintre cari al Halmagiului singur cuprinde 18 casuri.

Pe teritoriul consistorului din Oradea mare obvin din 1005 căsătorii 169 numai civile în anul 1897, (în 1896 au fost 127.)

Raportul senatului bisericesc al consistorului din Caransebeș către sinodul din anul acesta nu specifică căsătoriile numai la formă civilă; dar presupunem că din 2143 cununii vor fi și acolo unele numai civile.

Cu totul rezultă pentru anul 1897 o cifră de 297, fără Caransebeș.

Adevărat, că dintre aceste casuri multe n'au primit și binecuvântarea bisericii, nu dora din o decadentă a stării lor morale, ci în urma ivirii unor greutăți canonice sau de altă natură.

Aceste greutăți le provocă în mare parte neconsonanța legii civile cu dispozițiunile dreptului canonic, ori apoi ușurătatea cu care organele civile, trec preste impedimentele căsătoriei, cuprinse și'n legea civilă.

Noi am avut ocaziune a vedea pe un țeran, care încheiasă la oficiul stărei civile contract de căsătorie cu o verișoră bună a sa (gradul al IV de sânge) — rugându-se de autoritatea bisericească cu lacrimi în ochi, ca să fie admis la cununie și în biserică. Tota impresiunea feței lui trăda neliniștea sufletescă internă. Spunea că are noptea visiuni, etc, provenite din musturarea conștiinței, adecă tocmai din un adenc simț de religiositate. Alte conflicte analoge între biserică și stat obvin, unde mirele veduv vrea să iee în căsătorie pe sora nevastei sale acum repausate, care după legea civilă nu-i impediment.

În asemenea casuri biserica este firește datore, ca prin negarea pe un timp a binecuvântării sale, să creeze exemple locale, cari se desmânte pe ceilalți dela urmarea unui astfel de pas, pe care canónele nu fără motive juste îl opresc.

Cu toate acestea, între casurile indicate vor fi multe și de acele, cari au de motiv o înrăutățire morală a părților. Mai ales aici se ivește datorința pastorală a preotului de a lucra cu toate armele morale pentru îndreptarea rului și întorcerea celor greșiți la calea adevărului, ferindu-se din toate puterile de-a deveni însuși isvorul și cauza rului, ceea-ce, deși cu regret o accentuăm — obvine. Cei-ce au cetit rapoarte amănunțite asupra meetingului

regnicolar, ținut în Budapesta înainte de votarea în Parlament a căsătoriei civile, aceia își vor aduce aminte de mărturisirile dureroase ale unor țărani români din Bănat, cari au declarat, că în mare parte și purtarea preoților lor este cauza, care i-a îndemnat să mergă la Pesta și să fie parte căsătoriei civile!

Cât privește cifrele trecerilor confesionale, acele nu pot privi biserica română, căci datele statistice ale bisericii noastre arată un câștig în această privință.

În arhidieceșă, în anul 1897 au trecut cu 371 inși mai mulți la biserica noastră, ca dela noi la alte biserici. La noi au trecut 599 suflete, ér dela noi 228 (în 1896 la noi 788, dela noi 184.)

Tot așa sunt datele dela Arad și Caransebeș. În diecesa Aradului au fost în anul 1897 treceri la biserica noastră 388 suflete, ér dela a noastră la alte 313. În 1896 proporția e mai nefavorabilă, întru cât dela noi au trecut 932 până când la noi au venit numai 55.

În Caransebeș se presentă cifrele astfel: La noi au trecut în 1897 — 210 inși, dela noi 116; deci érași un câștig de 94 suflete.

Nu mai pe teritoriul consistoriului din Oradea mare se indică o pierdere, întrucât în 1897 au părăsit biserica noastră 87 inși, (în 1896 — 171) și dela altele au trecut la noi numai 74 inși (în 1896 — 26); deci pierdere evidentă.

În celelalte eparchii însă am câștigat, și sumând trecerile din întreaga metropolie, rezultă pentru noi un plus de 527 suflete. (Treceri la noi 1271 și dela noi 744.)

Cu toate acestea chiar și un singur cas de pierdere dintre credincioșii avuți mai înainte, nu ne poate lăsa indiferenți. Din contra, urmând esemplul Mântuitorului, trebuie să facem tot posibilul, ca să recâștigăm tocmai oia cea pierdută. Acela este păstor brav, care în timpuri mai critice, cauzate de spiritul materialistic al timpului, scie feri turma sa de influințe streine și periculoase, conducându-o la pășune necoruptă și neinfectată de ierburi veninoase.

Considerând că la treceri a câștigat în special biserica gr.-catolică, și că între Sârbi nu prea obvin asemenea treceri, trebuie să presupunem, că pierderea a suferit-o biserica noastră română. Statistica bisericii însă nu constată acestă, deci trebuie să deducem, că sau unele, sau altele din datele statistice, nu sunt reale. Atragem deci și la locul acesta atențiunea clerului nostru, ca mai ales în asemenea casuri să fie cu deosebită atențiune, pentru-că nimic mai mult, ca și statistica corectă, nu ne poate răspunde mai fidel și mai bine la întrebarea: „Cum stăm?” Și cu starea noastră datori suntem a fi în clar în tot momentul.

La punctul al treilea, cu reversali pentru religiunea copiilor din căsătorii mixte, la noi vin în considerare mai mult căsătorii cu credincioși gr. catolici, căci căsătorii cu persoane de alt neam sunt foarte rare. În casurile de asemenea căsătorii mixte încă trebuie să fim cu ochii n patru, pentru că confrății noștri gr. cat., urmând

dispozițiunilor din enciclicele dela Roma, — caută să câștige suflete și pe acestă cale. Ziarul nostru a avut ocaziune a semnala casuri de asemenea purcedere.

Cunoscem astfel de casuri, în cari preoții gr.-cat. au dus partea ortodocșă la notariul public, ca acolo se face declarațiune și se dee revers în favorul bisericii unite! Acestă chestie s'a ventilat și în sesiunea ultimă a congresului nostru național bisericesc. Ba cunoscem un alt cas mai nostim, unde parohului gr. cat. al miresei, carele înainte de începerea actului de cununie, cu provocare la cuvintele papei, voia să stórcă dela mirele ortodocș învoirea de-a se boteza copiii în confesiunea unită, — acesta i-a respuns: „Dacă altcum nu se poate, atunci ține-ți părinte mireasa!”

Intr-o astfel de situațiune aflându-ne, avem datorința a priveghia asupra fiecărui suflet, căci între cele 207 casuri de pierdere cu reversalii, pot se fie și căsătorii cu nupturienți ortodocși români.

Neconfesionalitatea asemenea ne atinge și pe noi, mai ales întru cât se scie, că în eparchiile subalterne, unii credincioși de-ai noștri trec la secta religioasă a așanumiților nazarieni și. Consistoriile eparchiale au discutat asupra acestei aparițiuni îngrijitoare, și credem, că vor și căuta remediile necesare de-a paralisa acest pericol.

Datorința generală ni-se impune tuturor de-a întări legătura între popor și biserică, care l'a susținut până acum, căci în măsura în care acea legătură slăbește, în aceea măsură vor începe a se clătina și înseși temelile viitorului nostru.

Alegerca metropolitului. Folia „Aradi Közlöny” dela 13 Decembre cuprinde o notiță privitoare la alegerea metropolitului bisericii noastre, în care după ce anunță terminul convocării congresului, face unele observări malițioase la adresa ambilor Preasfințiților noștri episcopi, pe cari probabil nu-i vede bucuros a fi candidați la înalta poziție. Asta nu ne surprinde. Dar ne surprinde afirmațiunea, că în cercurile competente ar fi mare „crisă”, care îngreună mult îndeplinirea alegerii pe cale legală. Acestă crisă ar proveni din împrejurarea, că cei competenți nu sciu pe cine să alegă, căci persoanele, cari afară de episcopi, ar putea fi trase în combinațiune, sunt toate „figuri necunoscute”. Apoi termină cu aserțiunea, că e mare nemulțumirea între gr.-or., pentru-că cercurile conducătoare n'au purces corect și consciențios la alegerea membrilor congresului.

În fața acestor neadevăruri ținem să constatăm, că în cercurile bis. nici vorbă nu-i de vre-o crisă. Din contra, cu seriozitatea și liniștea cuvenită importantului act, așteptă membrii congresului alegerea apropiată. În-cât privește alegerile pentru congres, se iee cei dela „A. K.” la cunoștință, că s'au făcut numai alegeri de membri extraordinari, și acele au decurs cu demnitate și în conformitate cu prescripțiile legale. Nemulțumirile, pe cari le generalisază, se reduc la o singură persoană, care n'a reușit în cercul Brașovului. Asta însă nu motivază generalisarea nici chiar pentru respectivul cerc.

Ministrul cultelor și instrucțiunii publice: Nu-mi aduc aminte numele moșiei, și m'as fi pregătit de acesta, dacă ași fi știut că onor. d. Deșliu cu ocazia unei legi ce se discută, cere detalieri asupra altei legi ce e de mult votată. Imi va face însă onoare onor. d. Deșliu a nu se îndoi un moment de ceea-ce fi spun, până la proba contrară.

Moșia ce v'am citat-o astăzi exact, era „Budiștenii”, dar mai erau și dela Pitești și Topolovenii și altele, după actele ce le are biserica Sf. Nicolae din Brașov în tota regula. Afirm dar, că între altele și din motivul relațiilor pecuniare ce derivau dela o moșie pretinsă de biserica Sf. Nicolae din Brașov și situată în România, Camera română de mult timp s'a vădit datore a înscrie o sumă pentru gimnaziul și biserica Sf. Nicolae din Brașov, și s'a regulat prin urmare a se prevedea în budgetul fiecărui an două mii galbeni. Cealaltă subvențiune ce s'a prevădit iarăși în budgetul țerei pentru gimnaziul sf. Nicolae din Brașov, a fost dată tot din acele motive, însă adese-ori variabilă; a fost și 13.000 lei și 10.000 lei, în budgetul pe 74 s'a prevădit 15.000, și această cifră s'a menținut și în budgetul pe 75 și 76.

D-lor senatori, între alte motive era dar obligațiunea civilă. Mai era un alt motiv, era chestiunea de cultură. Iată ce dicea ministrul cultelor tot atunci:

„Viū la cele dișe despre unele foi străine și mai cu sēmă de foile ungare. Le-am citit și eu; dar dați-mi voe a v'e spune, cum guvernul este convins că nu este cea mai mică umbră de politică în acest proiect de lege. Sunt lucruri elementare de cultură, de instrucțiune și de artă, în privința cărora din tericire se pot întâlni toate statele și toate poporele fără altă gelozie, de cât gelozia de a se întrece unele pe altele în lupta pacinică a civilizațiunii”

Atunci când s'au diș aceste cuvinte, când această lege se justifica întâiu ca obligațiune și al doilea ca subvențiune culturală, nu exista încă în Ungaria nici o dispozițiune, care să oprască subvențiunile benevole de la Statele streine. Pe urmă, după ce s'a votat legea aici, a venit nu o lege încă, ci deocamdată o dispozițiune administrativă ungară, prin care se oprește primirea subvențiilor de la statele streine și la 1883 a venit o lege formală, prin care se oprește instituțiilor de cultură din Ungaria, ori-cari ar fi, Bisericii, școli, etc., subvențiuni de la Statele streine, subvențiuni de grație, subvențiuni de favóre. Inșe plata unei creanțe, acesta nu a trecut prin mintea guvernului, vre-unui Stat constituit să oprască la alt Stat.

Și înțelegeți bine, dlor Senatori, că dacă noi, în lipsă de un cuvânt anume, înscrăm în budgetul Statului nostru alocațiunea bugetară pentru biserici și școlile din Brașov sub titlul „Subvențiune” — căci ce era să dișem? e necunoscut cuvântul „redavanță”, și nu putem inventa alte neologisme, — din momentul în care interpretarea autentică și oficială s'a făcut în Senat la legea din 1875, că adecă aceste sume sunt *renta obligatorie* în locul moșiiilor ce știm că le-au avut Biserica sf. Nicolae aici în țară, și cari i-s-au luat samovolnic: din acest moment, înțelegeți că explicarea adevărată stabilită prin acea scrisoare din 1860, pe care v'am citit-o de la tătăl meu, susținută și la 1875 aici în Senat, înainte de a fi existat vre-o dispozițiune sau o lege ungară, care să oprască subvențiunile, prin urmare fără nici o posibilitate de a se interpreta acum ca ceva inventat ad-hoc, — în acest moment este cert și incontestabil, că ceea ce a dat și trebuie să dea Statul român Bisericii Sf. Nicolae din Brașov și școlilor dependente de ea, este o clară și o adevărată obligație, și prin urmare nu putea și nu pôte să cadă sub acea dispozițiune administrativă dela 1875 a guvernului ungar sau sub acea lege de la 1883 a aceluiași guvern, care oprește subvențiunile de grație, de milă, de bună-voință, dela statele străine.

De aceea să v'e și explicați un lucru: Când s'a votat la 1875 acea lege pentru sporul de 15000 lei de Statul conservator, precum se votase și de Camera conservatoare, s'a trecut în budgetul alcătuit atunci de mine însumi ca ministru, pe anul 1876 fățiș, fără nici o ascundere, în perfectă bună-cuviință internațională, amândouă alocațiunile astfel (vi le citesc aici din exemplarul oficial

al budgetului pe 1876, pag. 6 și 7): „art. 30, literu i) Idem școlilor române din Brașov (legea specială) 23,300 lei”.

„Art. 44, literă L) gimnaziului și bisericii „sf. Nicolae” din Brașov (lege specială) 15,000 lei”.

Iată istoria celor două legi speciale, a căror alocațiune anuală însumază împreună 38.500 lei.

Să v'e explicați tot așa, d-lor, cum de la 1875 și mai întâiu în timpul ministerului meu, nu am aflat un cuvânt despre vre-o dificultate sau obiecțiune din partea guvernului austro-maghiar în această privință.

De la 1877 până la 1888 sub ministrul Ioan Brătianu, și de atunci încôce (afară de acum trei ani) sub toate ministerele: liberal, junimist, concentrat, conservator și chiar în ultimul minister liberal-disident Aurelian, s'a plătit această alocațiune bugetară fără nici o greutate. Nu știu, dacă dl ministru președinte actual în timpul ministerului dsale de culte sub ministrul Brătianu 1885—1 Martie 1888 a avut vre-o greutate cu această alocațiune bugetară, dar știu, că și dsa a plătit-o atunci.

Cât am fost noi iarăși la guvern de la 1888 încôce, știu că n'a fost nici o greutate, și am plătit totdeauna; și nici nu putea fi vre-o greutate de a se plăti o inscripțiune în virtutea a două legi, la originea cărora stă în mod privat scrisoarea hotărâtore de la 1860 ce v'am citit-o, cu cele două chrisôve, și la explicarea cărora autentică și oficială din Senat, stă cuvântul ministrului cultelor de la 1875, că este obligațiune, și nu fa vóre ceea-ce plătim.

De acea, dlor, v'e spuneam de la început, că este bine să ne explicăm odată. Știu că dl Sturdza este unul din cunosătorii istoriei noastre.

Știu că d-sa este unul din aceia, care adună date și acte și nu vorbește așa în necunoștință de cauză. De aceea am fost foarte mirat, când l'am vădit pe dsa, insistând și discutând aci în Senat, cum de dl Lascăr declară pe față, că a plătit acea alocațiune bugetară, cum de dl Tache Ionescu a mărturisit și dsa că a plătit acea alocațiune bugetară?

Am fost foarte mirat, diș, să v'ed pe dl Sturdza, având aerul de a se bucura „că s'au prins” dnii Lascăr și Ionescu, fiind-că au făcut asemenea mărturisiri. Dați-mi voe să „m'e prind” și eu. Și eu v'e mărturisesc că am plătit totdeauna acea alocațiune bugetară și dați-mi voe să mai mărturisesc că miar fi rușine să nu o fi plătit vre-o dată, și m'as crede delictuos, și nu numai politicește criminal, dar și penal în sensul legii de răspundere ministerială, când n'ași fi executat o lege votată a Statului meu, (aplaude), și ași vrea să v'ed guvernul străin, care ar veni să dișă unui ministru român: nu execută legile țarei tale! acesta ași vrea să o v'ed.

Legea țarei mele trebuie să o păzesc, eu, ministru român sau simplu cetățean român. Ah! sunt legi grave, trecute din atmosfera posibilității; atunci trebuie modificate tot pe cale legală. Dar până când sunt legi, trecue să le execuți. Și dacă ași fi astăzi ministru de culte; ași plăti-o imediat, fiind că știu că nu pôte să fie greutate internațională din această executare de lege. Eu o știu această, și cine și-a creat o greutate internațională, și-a creat-o prin altă atitudine greșită, dar nu prin budgetul țarei legal alcătuit.

Dar cum voiți, dlor, să se tăgăduiescă de vre-un ministru sau fost ministru al țerei, această alocațiune? Dar nu este înscrisă în budgetul țarei? Dar nu stă budgetul în „Monitor”? Dar nu este publicată în „Monitorul Oficial” și legea specială de la 1868 și votarea legii dela 1875 pentru biserica sf. Nicolae din Brașov?, și când aceste acte și desbateri sunt publicate în „Monitor”, se pôte ascunde unui ministru strein că se dă această alocațiune bisericii și școlilor din Brașov?

Dlor, este curiosă această necunoștință de cauză, și mai ales este curiosă schimbarea de atmosferă în această privință între timpul de astăzi, când dl Sturdza este la guvern, și timpul de acum de-abia 4 ani, când era dl Sturdza în opoziție.

Urmăză o polemică cu „Voința Națională” dela 1894 și de pe la 1870, care acusa pe conservatori că ar fi primind în chestia

asta ordine din Pesta, și arată că nu conservatori, ci ministrul liberal Orescu la 1876 era s'e suprima din budget poziția, — apoi urmăză:

D-lor, firește că se revoltă cine-va când vede așa întorcere a adevărului în foile publice. Dar revolta nu este un simțiment de prudență politică, și nu se cuvine, nu 'mi acord dreptul să'i dau aici totă expresia. Nici nu este bine ca să acuzăm vre-un partid sau altul în această chestiune: toți oamenii cu minte din toate partidele nu au putut de cât să lucreze în acelaș sens! — Și precum vedeți, că Gusti a făcut la 1868 o lege pentru sporirea alocațiunii bugetare, noi conservatorii am făcut alta la 1875, și toți ministrii, afară de câți-va rătăciți, de deplorable excepțiuni, au continuat cu îndeplinirea acestei obligații legale până mai acum cât-va timp.

Trebuie să mai adaug o explicație pentru întreagă lămurire a chestiei. Tocmai acum mi s'a adus din arhiva Senatului, pentru că nu le am în biblioteca mea, bugetele din anii 1886—87 și 1887—88, în care era ministru al cultelor, sub Brătianu, actualul ministru-președinte d. Dimitrie Sturdza. Pe când în ultimul budget al nostru al conservatorilor de la 1876, stau subvențiunile relevante ca două legi speciale, găsec în bugetele d-lui Sturdza alocațiunea bugetară pentru gimnaziul și biserica Sf. Nicolae din Brașov, învăluită, nu suprimată, dar învăluită sub următorul titlu sau articol colectiv: „Școlile și bisericile române din străinătate (tote câte arfi) lei 144.500”. (Budgetul cultelor pe 1886—1887 pag. 120, pe 1887—1888 pag. 136).

(Va urma)

Noutăți.

Din Bucovina vine o veste importantă: Pentru dietele provinciale ale Austriei, cari vor fi convocate între Crăciun și anul nou, M. Sa Impăratul va transmite un răspuns care va cuprinde, spune „Gaz. Buc.” un pasagiu de însemnătate politică deosebită.

Iar ca mai nou și mai important: Răspunsul către dieta Bucovinei, va fi redigial și în limba română.

Să crede că, în urma stării pe loc a Reichsrat-ului central, competența dietelor provinciale se va largi. Un fel de descentralizare.

Kossuthiștii unguri, au ajuns și ei odată la „guvern”, cel puțin în dieta țerii. Abdicând președintele dietei și și vicepreședintii, Sâmbăta trecută și ieri, dieta a fost presidată de kossuthistul Madarász, ca deputatul cel mai bătrân, căruia conform regulamentului, în caz de retrageri a președinților, i-să cade conducerea ședințelor.

Kossuthistul a cetit rescriptul monarhului de redeschidere a dietei; a îndrumat la ordine pe un ministru pentru întreruperea unui orator, etc.

Opoziția pentru-ca, în ciuda guvernamentalilor, să aibă cât mai îndelungat președinte din sinul seu, voește să pornescă o discuție lungă în jurul chestiei alegerii președintelui, așa ca alegerea însași, să urmeze cât se pôte mai târziu. Să treacă anul, și guvernul să nu aibă legile de cari are neapărată lipsă până la anul nou.

Mulțumită. Dl Aron Boca Velchereanul, scriitor popular din Velcheriu, (Câmpia Transilvaniei), a binevoit a dona pentru biblioteca noastră școlară din Geaca, 10 esemplare deosebite din opurile sale. Primescă dl autor și pe această cale profunda noastră mulțumită.

Geaca, 20 Nov. v. 1898.

Ioan Părău paroch.

Opt dame europene s'au hotărît să viziteze pe vestita „împărătesă-mumă” a Chinei. S'a putut mijloci „grația” ca ele să fie primite. Cu greu au putut storce dela ea învoierea, ca la presintarea fiecărei dame, ea să se ridice din tron salutându-o prin tălmăciul ce-i va sta la stânga. Iar la ieșire asemenea să

să ridice și să întindă mâna fiecăreia dintre vizitante. Limba mijlocitoare va fi cea franceză.

O reuniune de înmormântare, după modelul celor românești dela Orăștie și Deva, e pe cale a se înființa și în sinul poporului român din Sibiu. S'a ținut deja o adunare de consfătuire a poporului, și oamenii s'au arătat primitori. Acum să urmăză înscrierile (taxă de 1 fl.) până la 31 Decemvre n. când apoi se va conchema adunarea generală constituantă.

A nebunit în temniță. Un conducător de prăvălie din Pesta a fost arestat pentru-că n'a dat samă șefului său de banii primiți. Intr'o diș pandurul vestește pe jude, că arestatul are o purtare foarte ciudată. L'au vizitat medicii și au constatat că a nebunit. Spune că el este — hotelier.

Void să-l ducă de acolo într'un ospiciu, dădea din mâni și din picior și nu să lăsa.

— Dar m'e rog dle hotelier, i-a diș un poliștist mai isteț ca să-l înșele să vie,—dă-ne odae, vină dă-ne odae.

— Ve dau, v'e dau — răspunde nebunul și plecă cu ei să le dea odae — în casa de nebuni.

Mulțumită. Implinim cea mai scumpă datorință, aducând și pe calea această adene simțița noastră mulțumită Venerabilei noastre preoțimi în frunte cu P. O. D. Ioan Papiu, protopresbiter și asesor consistorial în Sibiu, și O. D. Florian Rusan administrator protopopesc al tractului nostru, și tuturor cari din apropiere și din depărtare (Veți Nr. 133. al „T. R.”) au grăbit a ne distinge cu prezența lor luând parte activă la săvârșirea actului măreț al sfințirii bisericii noastre celei nouă, în 15 Novembre 1898, v. contribuind astfel nesfârșit de mult la mângăierea mult cercatului nostru popor și la întărirea credinței sfințe a strămoșilor nostri. Dumneșeu să-i răsplătescă venerabilei noastre preoțimi, prea demnul serviciu, de care părtași ne-au făcut cu acest prilej, de pomenire vecinică din neam în neam.

Folosim totodată ocașiunea, și publicăm cu deosebită mulțumită maritimosele contribuiri, ce au încurs încă ulterior la colecta deschisă pentru acoperirea trebuințelor împreunate cu zidirea bisericii celei nouă, și anume:

Dr. Vasile Bologa, un Antimis nou. Dna Elisaveta Crișan, soție de notariu, un acoperemânt nou pentru sfântul potir. Schilling Rudolf, notariu public regesc în Budapesta și proprietar mare în comuna noastră 50 fl. Nicolau Crișan, notariul comunei 15 fl. Iuliu Moldovan, învățător în Totoiu 3 fl. Nicolau Meteașan, anteprenor în Alba-Iulia 2 fl. Victor Oțoiu, învățător în Cetea 1 fl. Alexandru Patachi, învățător în Mihalt 1 fl. Vasile Murgău, inv. în Tibru, 1 fl. Zaharie Albu, inv. în Streț, 1 fl. George Albu, preot în Alba-Iulia, 1 fl. Sofia Laslo, văduvă soție de preot în Cetea 1 fl. Iosif Neagoie, preot în Cetea, 1 fl. Valilie Tecșă, preot în Valea-Uzii 1 fl. Ioana Tecșă, soție de preot în Valea-Uzii 1 fl. Victoria Tecșă, fică de preot, 50 cr. Nicolau Dărămuș, notariu în Cetea, 1 fl. Total: 80 fl. 50 cr.

Pentru Comitetul parochial: Geogiul de sus, 29 Novembre 1898, v. Nicolae Repede, preș., Victor Ciora not. Iacob Repede, episcop I.

Anunț literar.

Sub tipariu se află:

„Seminte din agrul lui Christos”, cuvântări bisericesti pentru toate Duminecile, prasnicele și sărbătorile de peste ani, precum și pentru casurile publice și particulare, în trei tomuri, de Zacharia Boiu, protoiereu, asesor consistorial, membru coresp. al Academiei române etc.

Cu binecuvântare arhierescă.

Cole de prenumerațiune stau deschise la autorul, la librăria archidieceșană din Sibiu și Cernăuți, și cele diecesane din Arad și Caransebeș, precum și la toate oficiile protopresbiterale gr.-or. din provincia metropolitană ungaro-transilvană.

A apărut:

Anuarul financiar și economic pe 1898, de Petra Petrescu. Este continuarea Compusului român. Anul acesta, V., este cu mult mai bogat ca cei precedenți, și de o înfățișare elegantă. Vom reveni.

